

Odešel prof. RNDr. Jaroslav Květina, DrSc., Dr.h.c., vědec, učitel, zakladatel

S hlubokým zármutkem jsme přijali zprávu, že jeden z nejvýznamnějších zástupců evropské, československé a později české farmacie, první děkan Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové, otec vědního a zdravotnického oboru klinická farmacie, prof. RNDr. Jaroslav Květina, DrSc., Dr.h.c., nás opustil ve věku 92 let.

Jaroslav Květina se narodil 19. 5. 1930 v Račiněvsi na Podřipsku, kde byl jeho dědeček učitelem. Do základní školy chodil na Spořilově, kde byl tehdy jeho otec poštmistrem. Ve studiu pokračoval na michelském gymnáziu. Jaroslav Květina se v roce 1945 zapojil do Pražského povstání, za svou činnost během války dostal junácký válečný kříž „Za vlast“. Vysokoškolská studia farmacie zahájil v roce 1949 na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy, po zrušení pražského farmaceutického učiliště pokračoval na nynější Masarykově univerzitě v Brně, kde také absolvoval.

Už během studia v Praze v letech 1950–1953 pracoval jako studentská vědecká síla ve Farmakologickém ústavu Lékařské fakulty UK, kde jeho vědeckou činnost směřovala prof. MUDr. Helena Rašková. Po promoci v roce 1953 byl na umístěnku vykázán na Ostravsko. Začátkem roku 1955 se prof. MUDr. Vojtěchu Grossmannovi z lékařské fakulty v Hradci Králové podařilo vybojovat jeho uvolnění z ostravského „exilu“, a od té doby je Květinovo jméno spojeno s hradeckou farmakologií, posléze s hradeckou farmaceutickou fakultou. Nejprve působil jako odborný asistent a později jako docent na Katedře farmakologie královéhradecké lékařské fakulty. Již jako děkan Farmaceutické fakulty UK byl jmenován v r. 1975 profesorem

humánní farmakologie a toxikologie. Od 90. let pak působil rovněž na obnovené brněnské farmaceutické fakultě jako externí profesor.

Od září 1966 do ledna 1969 úspěšně působil v zahraničí, nejprve v prestižním Výzkumném farmakologickém ústavu Mario Negri v italském Miláně (u prof. Silvia Garattiniho), později jako hostující profesor na Nihon univerzitě v japonském Tokiu (u prof. Masafumi Kobayashiho). V Miláně se zapojil do onkologického výzkumného programu, v jehož rámci zavedl sérii metod přežívajících izolovaných perfundovaných orgánů (jater, ledvin, střevního traktu).

Stal se zakladatelem československé školy srovnávací farmakokinetiky. Ve vědecké oblasti v posledním období spolupracoval s klinickými týmy hradecké FN při využívání neinvazivních diagnostických technik (například kapslové mikrokamery, laserové mikroskopie, elektrogastrografie) v preklinických výzkumech gastroenterologické farmakokinetiky. Prof. Květina byl velmi aktivní v publikování vědeckých výsledků, byl autorem či spoluautorem více než 300 publikací.

Významným počinem prof. Květiny bylo vytvoření nové vědní, didaktické a zdravotnické sub-disciplíny klinické farmacie. Je považován za jednoho z „otců zakladatelů“ tohoto perspektivního směru v celoevropském kontextu (v tomto smyslu je uváděn jak v evropských, tak v amerických encyklopediích jako významná osobnost českého zdravotnictví).

Díky jeho autoritě v Akademii věd se mu v roce 1985 podařilo založit první a dosud jediný akademický ústav ve východních Čechách Ústav

experimentální biofarmacie, jehož se stal nejprve externím a od roku 1990 interním ředitelem. Podle vzoru zahraničních experimentálních vědeckých společenství se mu pak v roce 1993 podařilo přetransformovat tuto instituci v „Ústav experimentální biofarmacie jako společné výzkumné pracoviště Akademie věd ČR a farmaceutického průmyslového podniku (PRO.MED. CS Praha)“. V tomto ústavu byl ředitelem až do roku 2007.

Jeho největší zásluhou však bylo vybudování Farmaceutické fakulty v Hradci Králové v r. 1969, která dlouhodobě formovala vysokou úroveň farmacie v akademické i praktické sféře, a to jak v bývalém Československu, nyní v ČR, tak i v evropském měřítku.

Panu profesoru Květinovi se dostalo celé řady uznání a oficiálních ocenění. Je například laureátem vysokého ocenění v lékařských vědách – Purkyňovy ceny, byl zvolen jako dosud jediný nelékař členem České lékařské akademie, je nositelem čestného doktorátu a desítek čestných medailí tuzemských a evropských univerzitních institucí a společností.

Za všechny Vaše studenty mi dovoluť říci jedině: „Děkujeme, pane profesore!“

*prof. PharmDr. Martin Doležal, Ph.D.,
předseda České farmaceutické společnosti ČLS JEP*

